

หน่วย 14

กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

และ

กฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หลักการและที่มาการบังคับใช้กฎหมาย

หลักการสำคัญของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

1. หลักการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่
2. หลักการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกลาง
3. หลักความเรียบง่าย รวดเร็วและถูกต้อง
4. หลักการพิจารณาแบบไต่สวน
5. หลักการรับฟังผู้ถูกกระทบสิทธิ

กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หลักการสำคัญ ๆ ของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ต่อ)

6. หลักการเข้าถึงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
7. หลักการชี้เหตุผลของคำสั่งทางปกครอง
8. หลักการแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์

กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

* เป็นกฎหมายกลาง *

ข้อยกเว้น (ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง)

กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

การพิจารณาทางปกครอง

1. หลักการไม่ยึดติดแบบพิธี
2. หลักความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
3. หลักการพิจารณาทางปกครองต้องใช้ภาษาไทย
4. หลักอิสระของเจ้าหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง
5. หลักการพิจารณาทางปกครองต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกลาง

กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทำการพิจารณาทางปกครอง = ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ไม่ว่าจะทำโดยตนเองหรือ
รับมอบอำนาจ

คู่กรณีในการทำคำสั่งทางปกครอง

เช่น ผู้ยื่นคำขอ ผู้คัดค้าน หรือผู้อยู่ในบังคับ

กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

คำสั่งทางปกครอง มี 3 ประเภท

- นิติกรรมทางปกครองซึ่งเป็นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - (1) การใช้อำนาจปกครองฝ่ายเดียว เช่น การออกกฎ ออกคำสั่ง
 - (2) สัญญาทางปกครอง
- ปฏิบัติการทางปกครอง เช่น การรื้อถอนอาคาร
- การกระทำอื่นทางปกครอง เช่น การเวนคืน

กฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ที่มา ??

ลักษณะทั่วไปของละเมิด

ป.พ.พ. มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขา เสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

กฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ความแตกต่างระหว่าง

ความรับผิดชอบเพื่อละเมิดในทางแพ่ง

และ

ความรับผิดชอบเพื่อละเมิดในทางปกครอง

กฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ผู้ทำละเมิด — อาจจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานทางปกครอง

1. ข้าราชการ
2. พนักงาน
3. ลูกจ้าง
4. บุคคลหรือคณะบุคคล

ผู้เสียหาย — จะเป็นเอกชน หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ได้

กฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

หลักความรับผิด

มาตรา 5 **หน่วยงานของรัฐ**ต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 6 ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่**มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่** เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้

กฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

มาตรา 8 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ **ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง**

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน **มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น**

กฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

อายุความ

มาตรา 10 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง **ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่** ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ **แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง**

END